

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«ترجمہ و شرح آثار السنن»

«جلد ۱»

تألیف:

علامہ محمد بن سبحان علی البیہقی رحمۃ اللہ علیہ

[۱۲۷۸ھ ق - ۱۳۲۲ھ ق]

ترجمہ، شرح و تخریج احادیث:

فیض محمد بلوچ (نیازی)

ترجمہ و شرح السنن (جلد اول)

قیمت (دوره): ۵۰۰۰۰ تومان

شایک: ۶-۰۱-۷۵۷۲-۶۰۰-۹۷۸

حق چاپ و نشر این کتاب در داخل و خارج کشور محفوظ و مخصوص ناشر می باشد و هرگونه چاپ و کپی برداری از این کتاب بدون اجازه کتبی از ناشر، ممنوع می باشد و پیگرد قانونی دارد.

تربت جام، خیابان قاضی محمد نعیم، پلاک ۱۰۹ تلفن: ۵۱-۵۲۵۲۸۵۶۱

فهرست مطالب

۹.....	مؤلف کتاب در یک نگاه
۱۳.....	کتاب طهارت، احکام و پاکیزگی
۱۵.....	(باب ۱) احکام و انواع آب‌ها
۷۴.....	ابواب نجاسات، ناپاکی‌ها، نجاست‌ها
۷۵.....	(باب ۲) آب پس ماند و نرسیده گریه (شور)
۸۱.....	(باب ۳) آب پس مانده و نیم - ورده برگ
۹۶.....	(باب ۴) نجاست منی
۱۱۲.....	(باب ۵) این باب، مخالف باب پیرین است
۱۱۴.....	(باب ۶) فَرک منی
۱۲۱.....	(باب ۷) مَذی
۱۲۶.....	(باب ۸) این باب دربارهٔ ادرار و پیشاب است
۱۳۱.....	(باب ۹) بول پسر بچه و دختر بچه کوچک
۱۳۹.....	(باب ۱۰) ادرار حیواناتی که گوشتشان خورده می‌شود (بول مایوکه نه)
۱۴۳.....	(باب ۱۱) نجاست و پلیدی «روث» (سرگین ستور و هرشم دار دیگر)
۱۴۹.....	(باب ۱۲) حیواناتی که خون جاری ندارند، با مرگ، نجس نمی‌شوند
۱۵۶.....	(باب ۱۳) پلیدی و نجاست خون حیض
۱۶۴.....	(باب ۱۴) حکم کفشی که ملوث و آلوده به نجاست و پلیدی باشد
۱۶۶.....	(باب ۱۵) استفاده کردن از باقی ماندهٔ آب وضو و غسل زن
۱۷۱.....	(باب ۱۶) پاک کردن پوست با دباغی و پوست پیرایی
۱۷۶.....	(باب ۱۷) استفاده کردن از ظروف کافران
۱۷۷.....	(باب ۱۸) آداب بیت الخلاء (مستراح: توالت)

۲۰۳	(باب ۱۹) ادرار کردن در حالت ایستاده
۲۰۷	(باب ۲۰) ادرار و پیشابی که بسیار در ظرف یا طشتی بماند
۲۱۰	(باب ۲۱) واجب کننده‌های غسل
۲۲۳	(باب ۲۲) کیفیت و چگونگی غسل
۲۲۳	(باب ۲۳) حکم جنب (فرد ناپاک؛ کسی که به واسطه جماع و انزال منی غسل بر او واجب شده باشد)
۲۴۲	
۲۵۶	(باب ۲۴) پیرامون حیض [عادت ماهیانه]
۲۶۷	(باب ۲۵) استحاضه
۲۷۳	ابواب وضو
۲۷۴	(باب ۲۶) مسواک زدن
۲۸۸	(باب ۲۷) بسم الله گفتن به هنگام وضو
۲۹۹	(باب ۲۸) کیفیت و چگونگی وضو
۳۰۱	(باب ۲۹) جمع کردن در بین «مضمضه» و «استنشاق» (آب در بینی کردن)
۳۰۶	(باب ۳۰) مجزاً انجام دادن هر یک از مضمضه و استنشاق
۳۰۹	(باب ۳۱) احادیث و روایاتی که بیانگر مجزاً انجام دادن مضمضه و استنشاق می‌باشند
۳۱۸	(باب ۳۲) خلال کردن ریش به هنگام وضو
۳۲۰	(باب ۳۳) خلال کردن انگشتان دست و پا
۳۲۲	(باب ۳۴) مسح کردن گوش‌ها
۳۲۳	(باب ۳۵) شروع کردن از سمت راست در شستن اعضای وضو
۳۳۰	(باب ۳۶) آنچه از دعاها و اذکار پس از فراغت از وضو خوانده شود
۳۳۳	(باب ۳۷) مسح بر «خفین» (موزه‌ها)
۳۴۴	ابواب شکننده‌های وضو
۳۴۵	(باب ۳۸) وضو گرفتن به خاطر بیرون شدن چیزی از جلو یا عقب (یکی از دو راه انسان)
۳۵۱	(باب ۳۹) روایاتی که درباره خواب (و این که شکننده وضو است) آمده است
۳۵۵	(باب ۴۰) وضو گرفتن از جاری شدن خون
۳۵۷	(باب ۴۱) وضو گرفتن از بیرون آمدن استفراغ

۳۶۱.....	(باب ۴۲) وضو گرفتن از خنده
۳۶۳.....	(باب ۴۳) وضو گرفتن از دست کشیدن و لمس نمودن آلت تناسلی و شرمگاه
۳۷۴.....	(باب ۴۴) وضو گرفتن از تناول آنچه با آتش پخته شده است
۳۸۰.....	(باب ۴۵) شکستن وضو از دست زدن به زن
۳۸۸.....	(باب ۴۶) تیمم
۴۰۵.....	کتاب نماز
۴۰۶.....	(باب ۱) اوقات نماز
۴۳۰.....	(باب ۲) وقت نماز ظهر
۴۳۷.....	(باب ۳) وقت نماز عصر
۴۴۷.....	(باب ۴) وقت نماز مغرب
۴۴۸.....	(باب ۵) وقت نماز عشاء
۴۵۱.....	(باب ۶) وقت نماز صبح: و رزایاتی که درباره «غسل» (تاریکی پایان شب که با نور طلوع صبح صادق در هم آمیخته باشد) آمده است
۴۵۹.....	(باب ۷) خواندن نماز صبح در وقتی که هوا کاملاً روشن شده است (اسفار)
۴۶۸.....	ابواب اذان
۴۶۹.....	(باب ۱) آغاز و پیدایش اذان
۴۷۶.....	(باب ۲) ترجیع در اذان (ترجیع: عبارت است از دو بار تکرار «اهدت» با صدای بلند، پس از دو بار گفتن آن با صدای آهسته)
۴۷۹.....	(باب ۳) وجود نداشتن ترجیع در اذان
۴۸۴.....	(باب ۴) یکبار گفتن کلمات اقامه
۴۸۶.....	(باب ۵) دو بار گفتن کلمات اقامه
۴۹۴.....	(باب ۶) گفتن «الصلوة خیر من النوم» در اذان صبح
۴۹۷.....	(باب ۷) گردانیدن صورت، به سمت راست و چپ، به وقت گفتن «حی علی الصلاة» و «حی علی الفلاح» در اذان
۵۰۴.....	(باب ۸) آنچه به هنگام شنیدن اذان، باید گفته شود
۵۰۷.....	(باب ۹) آنچه پس از اذان، گفته می‌شود

۵۱۰.....	(باب ۱۰) اذان صبح پیش از طلوع فجر صادق
۵۲۰.....	(باب ۱۱) اذان مسافر.....
۵۲۱.....	(باب ۱۲) جواز ترک اذان، برای کسی که در خانه‌اش نماز می‌گزارد.....
۵۲۳.....	(باب ۱۳) رو به قبله ایستادن در نماز.....
۵۳۵.....	(باب ۱۴) ستره نمازگزار.....
۵۴۷.....	(باب ۱۵) دربارهٔ مساجد و مکان‌هایی که نماز، در آن‌ها گزارده می‌شود.....
۵۶۳.....	(باب ۱۶) رفتن زنان به مساجد.....
۵۸۱.....	کیفیت و چگونگی نماز
۵۸۲.....	(باب ۱) شروع کردن نماز با تکبیر (الله اکبر).....
۵۸۶.....	(باب ۲) بلند کردن هر دو دست (رفع یدین) به هنگام تکبیر شروع نماز (تکبیرة الاحرام)؛ و بیان جامعی که هر دو دست، بلند کرده می‌شوند.....
۵۹۴.....	(باب ۳) نهادن دست راست بر دست چپ.....
۵۹۷.....	(باب ۴) نهادن هر دو دست بر سینه.....
۶۰۰.....	(باب ۵) نهادن هر دو دست بر بالای ناف.....
۶۰۱.....	(باب ۶) نهادن هر دو دست زیر ناف.....
۶۰۲.....	(باب ۷) آنچه پس از تکبیرة الاحرام (تکبیر تحریک) / تکبیر شروع نماز خوانده می‌شود.....
۶۱۱.....	(باب ۸) گفتن «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم» / «بسم الله الرحمن الرحیم» در نماز؛ و بلند خواندن آن‌ها.....
۶۲۴.....	(باب ۹) قرائت فاتحه در نماز.....
۶۳۲.....	(باب ۱۰) قرائت پشت سر امام [قرائت خلف الإمام].....
۶۳۹.....	(باب ۱۱) ترک قرائت پشت سر امام، در نمازهای جهری.....
۶۴۴.....	(باب ۱۲) ترک قرائت پشت سر امام، در تمامی نمازها.....
۶۴۹.....	(باب ۱۳) آمین گفتن امام.....
۶۵۲.....	(باب ۱۴) بلند گفتن آمین.....
۶۵۴.....	(باب ۱۵) بلند نخواندن آمین.....
۶۶۸.....	(باب ۱۶) خواندن سوره‌ای از سوره‌های قرآن پس از فاتحه، در دو رکعت اول نماز.....

- (باب ۱۷) بلند کردن هردو دست (رفع یدین). به هنگام رفتن به رکوع..... ۶۷۵
- (باب ۱۸) استدلال کردن به احادیث و روایاتی که بیانگرو روشنگرایان حقیقت هستند که رسول خدا صلی الله علیه و آله تا زمانی که زنده بودند بر بلند کردن دست ها (رفع یدین) در رکوع مواظبت و پابندی می کردند..... ۶۷۶
- (باب ۱۹) بلند کردن هردو دست (رفع یدین). پس از خواندن دو رکعت از نماز و به هنگام برخاستن به سوی رکعت سوم نماز..... ۶۷۷
- (باب ۲۰) بلند کردن هردو دست (رفع یدین). به هنگام رفتن و برخاستن از سجده..... ۶۷۸
- (باب ۲۱) بلند کردن دست ها (ترک رفع یدین). به جز هنگام شروع نماز (هنگام گفتن تکبیر تحریمه)..... ۶۸۱
- (باب ۲۲) گفتن تکبیر (الله اکبر)، برای رفتن به رکوع. سجده و بلند شدن از آن ها..... ۶۸۴
- (باب ۲۳) کیفیت چگونگی رکوع..... ۶۸۷
- (باب ۲۴) رعایت کردن اعتدال و لمأنینه در رکوع و سجده..... ۶۹۰
- (باب ۲۵) آنچه در رکوع و سجده گفته می شود..... ۷۰۴
- (باب ۲۶) کلماتی که نمازگزار به هنگام بلند کردن سر از رکوع می گوید..... ۷۰۷
- (باب ۲۷) گذاشتن دست ها قبل از زانو ها در هنگام رفتن به سجده..... ۷۱۲
- (باب ۲۸) گذاشتن زانو ها قبل از دست ها در هنگام رفتن به سجده..... ۷۱۴
- (باب ۲۹) کیفیت و چگونگی سجده..... ۷۱۵
- (باب ۳۰) نهی از نشستن در نماز مانند نشستن سگ..... ۷۲۹
- (باب ۳۱) نشستن بر پاشنه پاها در بین دو سجده..... ۷۳۹
- (باب ۳۲) فرش کردن پای چپ و نشستن بر آن در میان دو سجده و ترک نشستن بر پاشنه پاها..... ۷۴۱
- (باب ۳۳) آنچه میان دو سجده گفته می شود..... ۷۴۵
- (باب ۳۴) جلسه استراحت بعد از انجام دو سجده. در رکعت اول و رکعت سوم..... ۷۴۶
- (باب ۳۵) انجام ندادن جلسه استراحت..... ۷۴۷
- (باب ۳۶) شروع کردن رکعت دوم با قرائت..... ۷۵۱
- (باب ۳۷) توزک..... ۷۵۱
- (باب ۳۸) عدم توزک..... ۷۵۳
- (باب ۳۹) تشهد..... ۷۵۵
- (باب ۴۰) اشاره کردن به انگشت سبابه..... ۷۶۱

۷۶۵.....	(باب ۴۱) فرستادن درود بر پیامبر گرامی اسلام ﷺ
۷۷۴.....	(باب ۴۲) سلام دادن
۷۷۶.....	(باب ۴۳) روی گردانیدن پس از سلام دادن نماز.....
۷۷۸.....	(باب ۴۴) ذکر و دعا بعد از نماز.....
۷۸۴.....	(باب ۴۵) دعا کردن پس از نماز فرض.....
۷۸۵.....	(باب ۴۶) بلند کردن دست‌ها در دعا.....
۷۹۱.....	(باب ۴۷) نماز جماعت
۸۰۳.....	(باب ۴۸) ترک جماعت از روی عذر.....
.....	(باب ۴۹) راست کردن صف‌های نماز و برابر و پیوسته کردن آن‌ها، به نحوی که فاصله‌ای در بین
۸۱۵.....	نمازگزاران باشد
۸۲۰.....	(باب ۵۰) نامل کردن صف نخست نماز.....
۸۲۱.....	(باب ۵۱) محراب، منبر، امام و مقتدی
۸۲۷.....	(باب ۵۲) ایستادن امام، میاء، دو نفر از مقتدیان.....
۸۳۳.....	(باب ۵۳) چه کسانی به امامت و پیشنمازی سزاوارترند؟
۸۳۷.....	(باب ۵۴) امامت و پیشنمازی زنان
۸۴۳.....	(باب ۵۵) امامت و پیشنمازی فرد نابینا
۸۴۸.....	(باب ۵۶) امامت برده
۸۵۰.....	(باب ۵۷) امامت شخصی که در حالت نشسته، مردان، امامت و پیشنمازی می‌دهد.....
۸۶۸.....	(باب ۵۸) اقتدای فرض گزار (مفترض) بر نفل گزار (مُتَنَفِّل)
۸۷۴.....	(باب ۵۹) اقتدای کسی که با آب وضو گرفته بر کسی که با خاک وضو گرفته است
۸۷۵.....	(باب ۶۰) روایات و احادیثی که بیانگر کراهت تکرار جماعت در مساجد است
۸۷۶.....	(باب ۶۱) روایات و احادیثی که بیانگر جواز تکرار جماعت در مسجد است
۸۸۰.....	(باب ۶۲) هرگاه شخصی پشت صف، تنها به نماز بایستد

مؤلف کتاب در یک نگاه

نویسنده کتاب «آثار السنن»: علامه، محدث، فقیه و اندیشمند، «محمد بن سبحان علی النیموی» و از نام‌آوران اندیشه در شبه قاره هند در قرن دوازدهم هجری قمری است.

ایشان در روز چهارشنبه، در سال ۱۲۷۸ هجری قمری در روستای «صالح پور» از توابع «بهار» هندوستان، چشم به جهان گشود؛ و در روستای «نیمی» از توابع شهر «عظیم آباد یوبی» شکنی گزید. [نیمی: به کسر نون و سکون یاء و کسر میم.]

وی در کم‌بختی آموزش‌های ابتدایی و مقدماتی را در منزل خویش آموخت و پس از آن، به مدرسه‌های دینی و حوزه‌های علمیه ملحق شد و زانوی تلمذ در محضر علماء و صاحب نظران اسلامی زد؛ صاحب نظران و اندیشمندان چون: مولانا محمد عبدالله غازی پوری رحمته‌الله؛ محدث مشهور محمد سعید عظیم آبادی رحمته‌الله؛ محقق، علامه بدایه لکهنوی رحمته‌الله؛ مولانا شاه فضل الرحمن مراد آبادی رحمته‌الله و ...

علامه نیموی رحمته‌الله، متجارب از همه کتاب در عرصه‌های اخلاقی، عرفانی، فقهی، حدیثی و علوم مختلف دیگر نوشت که معروف به «نفس تریب» آن‌ها، کتاب «آثار السنن» می‌باشد؛ و مهمترین کتاب‌های دیگر ایشان عبارتند از:

۱. «حیل المتین فی الإخفاء بآمین»؛

۲. «جلاء العین فی ترک رفع الیدین»؛

۳. «وسيلة العقبی فی أحوال المرضی و الموتی»؛

۴. «لامع الأنوار»؛

۵. «مثنوی سوز و گداز»؛ و ...

و سرانجام سنت الهی در حق علامه نیموی رحمته‌الله نیز تحقق یافت و من پس از عمری تلاش و مبارزه خستگی‌ناپذیر در راه گسترش معارف اسلامی، حقایق و اسرار قرآنی، احادیث و فرامین الهی، و تعالیم و آموزه‌های تابناک و تعالی بخش و سعادت‌آفرین نبوی، و کوشش بی‌وقفه برای بازگشت مجدد عظمت دیرینه اسلام، در ۱۷ ماه مبارک رمضان به سال ۱۳۲۲ ه. ق در مراد آباد، به دیار یار پرگشود. روحش شاد و راهش پررهرو باد.

فیض محمد بلوچ (نیازی)

مهرماه ۱۳۹۳ خورشیدی

تربت جام - منزل شخصی